

Protocol Meldcode:

“Huiselijk geweld en kindermishandeling”



**Opgesteld door: Mariska van der Woude, Locatiedirecteur en aandachtsfunctionaris.
Bethanny Landzaat, aandachtsfunctionaris Kamperfoelieschool
Datum: 15 juni 2023**

Inleiding

Instellingen voor onderwijs, kinderopvang en zorg hanteren de meldcode “huiselijk geweld en kindermishandeling”. Het doel van deze meldcode is om mishandeling en huiselijk geweld te voorkomen en tegen te gaan. Jaarlijks zijn tienduizenden kinderen en volwassenen slachtoffer van mishandeling, verwaarlozing of misbruik. De meldcode schept duidelijkheid over de te zetten stappen en ondersteunt daarmee de beroepskrachten. Het gaat er om dat er op tijd wordt gesignaleerd en dat er iets gedaan wordt met de signalen.

Veiligheid, vertrouwen en het welbevinden zijn de belangrijkste voorwaarden voor de ontwikkeling van leerlingen. De Kamperfoelieschool ziet het monitoren en bijsturen van het welzijn van onze leerlingen dus als belangrijke plicht en taak. Wij hebben binnen onze school minimaal één aandachtfunctionaris opgeleid die medewerkers ondersteunt in het handelen volgens de meldcode. Op deze manier dragen wij als school bij aan een veilige omgeving voor medewerkers, leerlingen en hun ouders.

Waar in de tekst gesproken wordt over ouders worden ouders/verzorgers bedoeld.

Definities

Huiselijk geweld

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd. Met huiselijke kring worden (ex)partners, familieleden, huisvrienden en mantelzorgers bedoeld. Het woord huiselijk verwijst niet naar de plaats van het delict maar naar de relatie tussen pleger en slachtoffer. Bij huiselijk geweld kan het gaan om lichamelijk, psychisch of seksueel geweld of dreiging daarmee. Het kan de vorm aannemen van (ex) partnergeweld, kindermishandeling, verwaarlozing van ouderen of geweld tegen ouders, vrouwelijke genitale verminking, huwelijksdwang en eengerelateerd geweld.

Kenmerken huiselijk geweld

Er is sprake van (al dan niet verbroken) relatie tussen de pleger en het slachtoffer waardoor de pleger en het slachtoffer vaak ondanks geweld- en soms noodgedwongen - deel blijven uitmaken van elkaars leefomgeving. Met het voorgaande hangt samen dat huiselijk geweld vaak een stelselmatig karakter heeft en een hoog recidive risico kent. Het geweld kenmerkt zich (in geval van partnergeweld) veelal door een cyclisch karakter. Er kan sprake zijn van een zekere mate van loyaliteit tussen slachtoffer en pleger. Er is veelal sprake van een verstoorde machtsverhouding tussen de bedreigde en de bedreigende partij.

Kindermishandeling

Onder kindermishandeling wordt verstaan elke vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. Daaronder is ook begrepen eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking en het als minderjarige getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/of andere huisgenoten.

Verantwoordelijkheden en signaleren

Scholen dragen een eigen verantwoordelijkheid voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het ondernemen van actie na het signaleren. De signalen moeten worden doorgegeven aan de AF zodat de AF instanties kan benaderen die hulp kunnen bieden aan het gezin. Leerkrachten hebben hierin een duidelijke taak. Zij zien de kinderen regelmatig en kunnen opvallend of afwijkend gedrag signaleren. Nadat zij signalen hebben opgemerkt is het ook hun taak actie te ondernemen (gesprek AF), waarna het protocol wordt gevolgd.

De directie steunt de leerkrachten/IB-er/AF bij deze taak en geeft sturing aan de uitvoering van het protocol.

DE AF (aandachtsfunctionaris) adviseert de directie bij het implementeren en borgen van het protocol “meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling”. Daarnaast biedt de AF collega’s de ondersteunende informatie en tools en kan deze toepassen.

DE Af zorgt ervoor dat collega’s op de hoogte wordt gesteld van actuele informatie, literatuur en deskundigheidsbevordering op het thema huiselijk geweld en kindermishandeling.

De directie van de school draagt zorg voor het opnemen van het protocol in het kwaliteitsbeleid van de school en het informeren van ouders en medewerkers over dit beleid. In het protocol zijn de genoemde stappen uitgewerkt en zijn de verantwoordelijke personen opgenomen. De eindverantwoordelijkheid om signalen rond huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren ligt bij directie van de school. Het is daarom van wezenlijk belang dat de directie alert is op wat zich afspeelt op zijn/haar school.

De meldcode is een jaarlijks terugkerend agendapunt op de directie-overleggen en tijdens IB-platform.

Het gebruik van de meldcode wordt 2x per jaar besproken tijdens zorg-bouw vergaderingen.

Indien afgeweken wordt van dit protocol, omdat de praktijk gebiedt anders te handelen, dan is het noodzakelijk de werkwijze te motiveren en documenteren.

- > Wie: leerkracht
- > Wanneer: wanneer deze risico signalen opvangt
- > Wat: beschrijf signalen, bespreek met AF
- > Duur: maximaal een week
- > AF: registreert signalen en overweegt stap 2

Stap 1

In kaart brengen van signalen
Kindcheck



- > Wie: leerkracht en AF
- > Wanneer: wanneer risico signalen lijken te duiden op geweld
- > Wat: AF vraagt advies over signalen, checklist
- > Duur: maximaal een week na stap 1
- > AF: registreert/documenteert

Stap 2

Collegiale consultatie
Bij twijfel: Veilig Thuis (anoniem)
Bij twijfel: letseldeskundige



- > Wie: Leerkracht en AF
- > Wanneer: wanneer risico signalen daar aanleiding toe geven
- > Wat: navraag of signalen kloppen en luisteren naar uitleg
- > AF: registreert/documenteert

Stap 3

Gesprek met
cliënt/betrokkenen



- > Wie: AF en leerkracht (directie)
- > Wanneer: na het gesprek met de ouders/bevestiging risico signalen
- > Wat: risico afwegen (risico taxatie) evt overleg met Veilig Thuis
- > AF: beslissen wel of niet melden/bespreken met alle betrokken partijen/registreert & documenteert

Stap 4

Wegen van het geweld
Bij twijfel: altijd Veilig Thuis
Bespreken met betrokkenen



> Wie: AF (directie)
> Wat: bespreken met
betrokkenen, brengt de
hulp op gang (wijkteam),
blijft kind, ouder volgen.
> AF:
registreren/documenteren

Stap 5A	Stap 5B
Hulp organiseren	Melden Veilig Thuis

> Wie: AF en directie
> Wat: melding doen bij
VT, bespreken met
betrokkenen.
> AF:
registreren/documenteren,
aantal VT meldingen
registreren op
schoolniveau.

Kleine omschrijving van de stappen 1 t/m 5

Stap 1 : In kaart brengen van signalen

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast. Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen. Maak bij het signaleren gebruik van een signalerings-instrument. De AF beschikt over dit instrument. Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk. Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht. Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd. Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.

Stap 2: Collegiale consultatie

Besprek de signalen met de AF. Vraag zo nodig ook advies aan Veilig Thuis. Het advies wordt opgevraagd op basis van anonieme gegevens. De AF registreert en documenteert in eigen dossier (los van leerlingdossier en/of Parnassys).

Stap 3: Gesprek met ouders/verzorgers

In overleg met de AF/directie en evt leerkracht wordt bepaald wie het gesprek voert. Tijdens het gesprek worden de signalen met de ouders besproken.

1. Leg ouders het doel van het gesprek uit;
2. Beschrijf de feiten die u hebt vastgesteld en de waarnemingen die u hebt gedaan;
3. Nodig de ouders uit om een reactie hierop te geven;
4. Kom pas na deze reactie zo nodig en zo mogelijk met een interpretatie van hetgeen u gezien hebt, gehoord en waargenomen. De AF registreert en documenteert in eigen dossier (los van leerlingdossier/Parnassys).

Stap 4: Wegen van geweld of de kindermishandeling

Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de ouders het risico op huiselijk geweld en kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling. Maak bij het inschatten van het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling gebruik van een risicotaxatie instrument. Dit gebeurt door de AF i.o.m. directie/IB/leerkracht en evt wijkteam.

De AF registreert en documenteert in het leerlingdossier de argumentatie en taxatie van de inventarisatie, incl de gemaakte keuze voor stap 5.

Stap 5: Beslissen; hulp inzetten of melden

Op basis van de afweging in stap 4 wordt besloten of er a.) hulp georganiseerd wordt of b.) een melding wordt gedaan bij Veilig Thuis. Ouders worden door de AF/directie op de hoogte gebracht van de gekozen route.

Wanneer ervoor wordt gekozen hulp te organiseren, bepaald de AF i.o.m. de directie/IB/leerkracht/wijkteam de route. De AF volgt de leerling, de ouders en/of het gezin en legt gemaakte afspraken vast in het leerlingdossier. Indien dit nog niet gedaan is, wordt er een signaal gemeld in Parnassys.

Indien de school een melding doet, wordt deze vooraf met de ouders besproken. Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de ouders, is alleen mogelijk als de veiligheid van het kind, de ouder of die van u zelf in het geding is. De ouders ontvangen een schriftelijke bevestiging van het besluit om de melding te doen bij Veilig Thuis. Zie bijlage 4 voor een standaard brief. De AF volgt de leerling, de ouder en/of het gezin en legt gemaakte afspraken vast in het leerlingdossier.

Met ingang van 01-01-2019 moet er voor scholen een afwegingskader meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling zijn. Dit afwegingskader moet helpen in het beslissen of het zelf bieden en/of organiseren van hulp voldoende is, of dat een melding bij Veilig Thuis noodzakelijk is.

Monitoren en evalueren

Na de melding wordt de leerling gevolgd. Vanuit Veilig Thuis wordt geen inhoudelijke informatie verstrekt. Wel kan de school geïnformeerd worden over de status. Wanneer op school de indruk ontstaat dat het toch niet goed gaat met de leerling, wordt er opnieuw een melding gedaan.

De school evalueert afgeronde trajecten intern.

Omgaan met privacy

Tijdens het uitvoeren van de stappen in het protocol, is het belangrijk dat er zorgvuldig gehandeld wordt. Er is immers sprake van persoonlijke informatie over kinderen en gezinnen. De wet op de Jeugdzorg (2005) geeft de gedragslijnen aan over het inzagerecht. Een ouder en/of wettelijk vertegenwoordiger (bijvoorbeeld een voogd) heeft het recht om het dossier van zijn/haar kind in te zien. Inzage kan worden geweigerd wanneer het belang van het kind, de melder en/of informant wordt geschaad.

Belangrijke tips bij het omgaan met privacy:

- Betrek bij een overleg niet teveel mensen.
- Zorg dat informatie over kinderen en gezinnen altijd binnenshuis blijft. Emoties kunnen de privacy in gevaar brengen door de wens deze te delen met collega's. Dit is begrijpelijk, maar qua privacy niet de juiste manier om met de situatie om te gaan. Betrek daarom alleen personen die in het stappenplan genoemd worden.
- Contact met andere instellingen kan alleen na toestemming van ouder of wettelijk vertegenwoordiger. Contact met andere instellingen zonder toestemming kan alleen anoniem. Het gezin of kind mag dan niet bekend worden gemaakt.
- Een uitzondering hierop is het contact met Veilig Thuis. Dit kan zonder toestemming van ouders of wettelijke vertegenwoordiger.
- Wees zorgvuldig met schriftelijke informatie. Verzoekers hebben recht op inzage in verslagen, formulieren en observatieverslagen. Alleen als het anonieme werkaantekeningen zijn, hebben ouders geen inzage recht.
- Schrijf daarom alsof de ouder over je schouder meekijkt. Beschrijf waarneembaar gedrag en wees voorzichtig met interpretaties.
- Als de ouder een verslag wil inzien kun je voorstellen om het samen met de ouder te lezen. Eerder praten en waar nodig toelichten. Daarna kan een kopie worden meegegeven. Een andere mogelijkheid is om de belangrijkste punten uit het verslag en afspraken tijdens het gesprek op papier te zetten en aan de ouder mee te geven. Dit vormt tegelijk een leidraad voor eventuele vervolgesprekken met de ouder.
- Schriftelijke informatie moet goed worden opgeborgen in een afsluitbare kast.
- Informatie die niet (meer) relevant is moet worden vernietigd of aan ouders worden meegegeven.
- Schriftelijke informatie mag niet zonder toestemming van ouders of wettelijke vertegenwoordiger aan derden worden verstuurd. Een uitzondering hierop vormt Veilig Thuis.
- Schriftelijke informatie die de instelling van derden ontvangt, moet ook met toestemming van de ouder of wettelijk vertegenwoordiger zijn verstuurd. Als dit niet zo is, is het verstandig de informatie terug te sturen.

Meldrecht, meldplicht en zorgplicht

In de wet op de Jeugdzorg (2005) is het meldrecht vastgesteld. Dit betekent dat je wettelijk het recht hebt een melding te doen en daarbij ook alle relevante gegevens over te dragen aan Veilig Thuis. Het belang van het kind gaat hierbij voor het belang van de privacy van het gezin.

Als je vermoedt dat ouders, verzorgers, of andere naasten een leerling mishandelen, dan heb je het recht dit te melden bij Veilig Thuis. Je hebt daarvoor geen toestemming nodig van de ouders. Ook wanneer u een beroepsgeheim heeft, geeft het meldrecht je het recht om uw vermoeden bij Veilig Thuis te melden.

Het meldrecht geeft je ook het recht om informatie over uw leerling te geven als Veilig Thuis daar in verband met een onderzoek om vraagt (artikel 53 lid 3 wet op de jeugdzorg). Ook hiervoor heb je geen toestemming van ouders nodig.

In de wet op de jeugdzorg is ook de meldplicht opgenomen:

Wanneer een medewerker van een instelling het vermoeden heeft dat een medewerker van dezelfde instelling zich schuldig maakt aan kindermishandeling moet hij dit direct melden bij zijn directie en bestuur. Deze hebben de plicht direct Veilig Thuis hiervan in kennis te stellen.

Naast het meldrecht heeft iedere burger in Nederland een zorgplicht. Dit houdt in dat je de plicht tot zorgen voor het kind hebt. Aan de ene kant de plicht tot zorgen voor het kind en aan de andere kant de privacywetgeving in de vorm van wet bescherming persoonsgegevens. Dat betekent dat je niet zomaar gegevens zonder toestemming mag geven aan derden.

Dit heet een conflict van belangen. Bij een conflict van belangen weeg je zorgvuldig de belangen die in het geding zijn af. Dat doe je door het protocol te volgen en door alle stappen die je zet, schriftelijk te vermelden in het dossier. Wanneer je dit doet, kun je voldoen aan de zorgplicht en het meldrecht zonder bijvoorbeeld juridisch te worden vervolgd.

Meer informatie kun je vinden op de website van het ministerie www.huiselijkgeweld.nl

Sociale kaart

Landelijke telefoonnummers

Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling

Veilig Thuis : 0800-2000

Kindertelefoon : 0800-0432

Landelijk bureau slachtofferhulp: 0900-0101

Opvoedtelefoon : 0900-8212205

Juridische ondersteuning : privacyhelpdesk@minjus.nl

Regio Gooi & Vechtstreek

Jeugd & gezin : 035-6926350

CJG Huizen : 035-5233890

Versa Welzijn : 035-6231100

Jongerenwerk : 035-5485971

School mw : 06-15209232 (Marjolein Dekker)

Sociaal wijkteam : 035-7504137 (Herjan Gerlings)

AMW : 035-5232670

RBL : 035-6926620

MEE : 0900-6336363

Loket jeugd gemeente : 035-5281247 (WMO zorg en welzijn)

Wijkagent : 06-23426818 (Rhyanne Cijis)